

Festival Via Musica in de geest van impresario Sergej Diaghilev

“Als hij met zijn stok sloeg, wist je hoe laat het was”

20/7/2021 | Festival Via Musica, dat van 5 t/m 8 augustus 2021 door heel Flevoland wordt gehouden, staat geheel in het teken van Sergej Diaghilev. Deze legendarische Russische impresario, oprichter van de vermaarde Ballets Russes, behoort tot de meest invloedrijke culturele pioniers van de twintigste eeuw. Zijn explosieve energie, zijn scherpe oog voor kwaliteit en zijn toewijding aan de kunsten maakten hem dé drijvende kracht achter de artistieke vernieuwingsbewegingen van voor de Tweede Wereldoorlog. Via Musica heeft dit jaar onder meer het Dudok Kwartet, Daria van den Bercken, James Oesi, Tobias Borsboom en Jan Brokken op het programma staan. Het festival omvat naast concerten ook film, beeldende kunst en poëzie. Alle optredens worden ook online aangeboden.

“Sergej Diaghilev leefde voor de kunsten”, zegt festivaldirecteur Marion Boshuizen. “Hij overtuigde moderne componisten muziek te schrijven geïnspireerd op klassieke werken van onder meer Bach, Händel en Pergolesi. Zonder Diaghilev hadden we Stravinsky's *Le sacre du printemps* niet gehad. Hij bracht componisten, choreografen, dansers, beeldend kunstenaars en schrijvers samen. Hij omarmde moderne stijlen en werkte voor de Ballets Russes samen met Picasso.” Diaghilev was vooral impresario maar ook uitgever, kunstcriticus, organisator en historicus. In al zijn gedaanten wist hij radicale vernieuwingen door te voeren. Hij had grote invloed op kunstenaars als Matisse, Cocteau, Derain, Prokofjev, Debussy, Ravel, Nijinsky en Balanchine. Hij was geliefd maar werd ook gevreesd. Zijn blikken konden dodelijk zijn. Als hij met zijn stok op de grond sloeg, wisten de dansers van de Ballets Russes hoe laat het was. “Diaghilev vond het niet zijn taak om te programmeren wat het publiek wilde horen. Hij wilde de mensen overtuigen van zijn artistieke ideeën. We zouden graag meer Diaghilevs in de wereld hebben en om te beginnen laten we hem hier in Flevoland een festivaleditie lang herleven.”

Parade

In het openingsconcert vergelijkt én verbindt het Apollo Ensemble de werelden van Stravinsky en Bach. Mezzosopraan Ekaterina Levental en pianist Frank Peters brengen werken van Russische componisten met wie Diaghilev samenwerkte en/of voor wie hij bewondering had. Pianist Tobias Borsboom, saxofonist Peter Vigh en schrijver Jan Brokken brengen *Parade, het Parijs van Erik Satie*. Brokken vertelt hierin over *Parade*, één van de kortste en wonderlijkste theaterproducties van de Ballets Russes die ooit tot stand kwam. Het Vlaamse Revue Blanche brengt samen met radiomaakster Katharina Smets (onder meer VPRO en VRT) een programma over Misia Smert: zakenpartner, artistiek geweten en hartsvriendin van Diaghilev. Zonder haar zouden werken als Satie's *Parade* ondenkbaar zijn geweest.

Vuurwerk

Opzienbarend is de pianola-uitvoering van *Le sacre du printemps*, vrijdagavond in Lelystad. Stravinsky zelf schreef deze bewerking, misschien wel als reactie op de emotionele en expressieve orkestversie, die tijdens de première veel ophef en rumoer teweegbracht. De menselijke schakel is er in deze pianola-versie tussenuit gehaald. De muziek moest voor zichzelf spreken, vond de componist. Rondom de uitvoering vertelt Sjeng Scheijen uitvoerig over *Le Sacre* en over de tijd waarin het werk is geschreven. Hij toont beelden van kostuums, decors enz. “De mogelijkheden van de pianola zijn ongekend”, zegt Scheijen. “Het instrument hoeft zich niet te laten beperken door slechts tien pianistenvingers en kan bovendien snelheden ontwikkelen waar een pianist alleen maar van kan dromen. En het mooie is: in deze versie kun je veel beter de structuur van het stuk ontwaren dan in de orkestversie. Het wordt vuurwerk.” De negen (originele) rollen worden om en om door twee door het Pianolamuseum geleverde instrumenten afgespeeld.

Biografie

Scheijen is slavist en specialist Russische kunst van de vroege twintigste eeuw. Zijn biografie over Sergej Diaghilev, *Een leven voor de kunst*, werd wereldwijd geprezen en prijkte op de eindejaarslijsten van beste boeken van The New York Times, The New Yorker en The Sunday Times. Het festivalprogramma is dit jaar in nauwe samenwerking met hem tot stand gekomen.

Rondreisconcerten

De zaterdag staat traditiegetrouw in het teken van een reeks rondreisconcerten door de Noordoostpolder. De reis kan per fiets, per auto of per festivalbus worden gemaakt. In De Hoeksteen in Emmeloord speelt pianiste Daria van den Bercken muziek van Scarlatti, één van oude meesters waar Diaghilev grote bewondering voor koesterde. New Collegium verzorgt een optreden in de voormalige St. Josephkerk in Luttelgeest en het Dudok Kwartet en contrabassist James Oesi brengen in wijngaard De Maronessse in Marknessse een speciaal voor het festival samengesteld Rossini-programma. Ze spelen een aantal minder bekende maar o zo mooie kwartetten van de Italiaanse componist, die Diaghilev tot zijn allergrootste 'fans' kon rekenen.

Festival Via Musica | Een leven voor de kunst – Diaghilev

Line-up: Dudok Kwartet | James Oesi | Jan Brokken | Peter Vigh | Tobias Borsboom | Ekaterina Levental & Frank Peters | Daria van den Bercken | Daniël van der Hoeven | Revue Blanche & Katharina Smets | Aleida Ensemble | New Collegium | Apollo Ensemble

Presentatie: Sander Zwiep

do 5 t/m zo 8 augustus 2021

Tickets & Info: www.festivalviamusica.nl

Alle zorginstellingen in Flevoland krijgen een link aangeboden waarmee nagenoeg het gehele festivalprogramma gratis online kan worden bekeken en beluisterd.

Noot voor de redactie: voor meer informatie en interviews kunt u contact opnemen met Johan Kloosterboer van De Nieuwsmakelaar. Telefoon 06-52 626 907, email johan@nieuwsmakelaar.nl.

